

Vammaisyhdistysten edustajien yhteistyötilaisuus 28.10.20

Esi- ja perusopetuksen oppilashuollon päällikkö Vesa Nevalainen
II asteen opiskelijahuollon päällikkö Hanna Kaunisto

Helsinki
Helsingfors

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Helsingin kaupunki

Mitä Kaskossa opittiin koronasta?
Mitä seurauksia epidemialla on
ollut Kaskon toiminnalle?

Mitä opittiin?

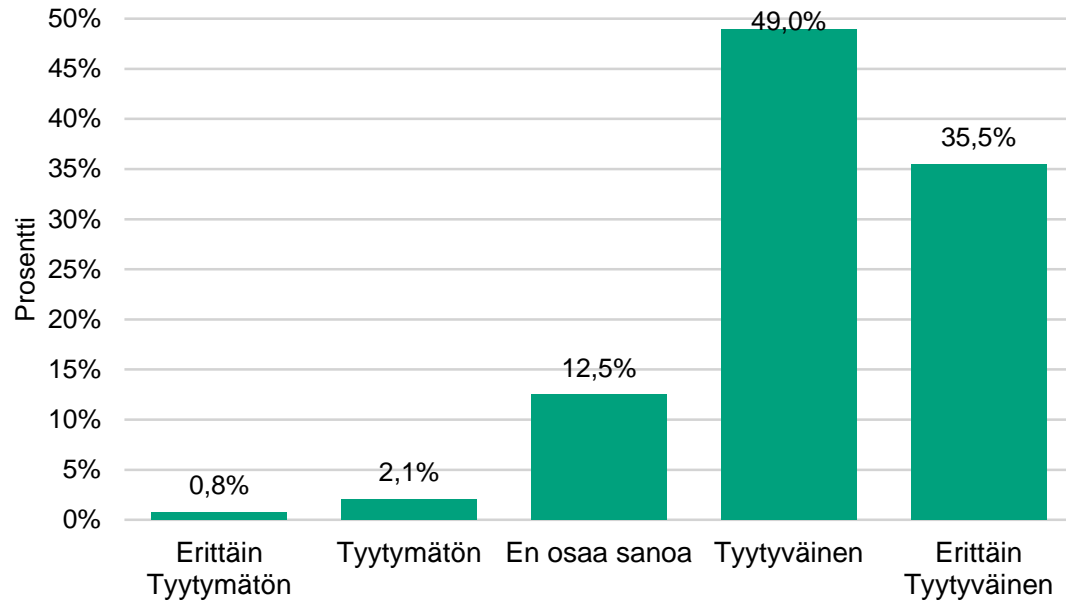
- Johtamisen rakenteet selkiytyivät ja viestintä tehostui
- Etäyhteydet otettiin aktiiviseen käyttöön sekä opetuksessa että hallinnossa
- Työskentely opiskeluhuollossa monipuolistui: digivälineet, lähitapaamisten toteuttaminen ulkona, aktiivinen opiskelijoiden tavoittaminen
- Yksinäisyys ja mielenterveyden pulmat korostuvat entisestään. Kun opiskelija ei käy koululla, on vaikeaa tietää, miten hän todellisuudessa voi. → syksyn aikana havaittu, että tuen tarve on kasvanut ja opiskelijahuollon palvelut ovat osin ruuhkautuneet.

Perusopetuksen kyselyn tausta

- Tavoitteena tarkastella miten etäopiskeluaika on sujunut koulunkäynnin näkökulmasta ja millainen oppilaiden hyvinvointi on etäkoulunkäynnin aikana.
- Kysely oli käynnissä 28.4.–10.5., jakelu Wilman kautta.
- Kaksi kyselyä: 1.–3. luokille ja selkokielellä vastaaville sekä 4.–9.-luokkalaisille.
- Vastauksia tuli kaikista kaupungin peruskouluista (kolmea erityiskoulua lukuun ottamatta).
- Vastaajia 1.–3. luokilla: 6 086 eli 35 % kaikista 1.–3.-luokkalaisista.
- Vastaajia 4.–9. luokilla: 8 683 eli 33 % kaikista 4.–9.-luokkalaisista.

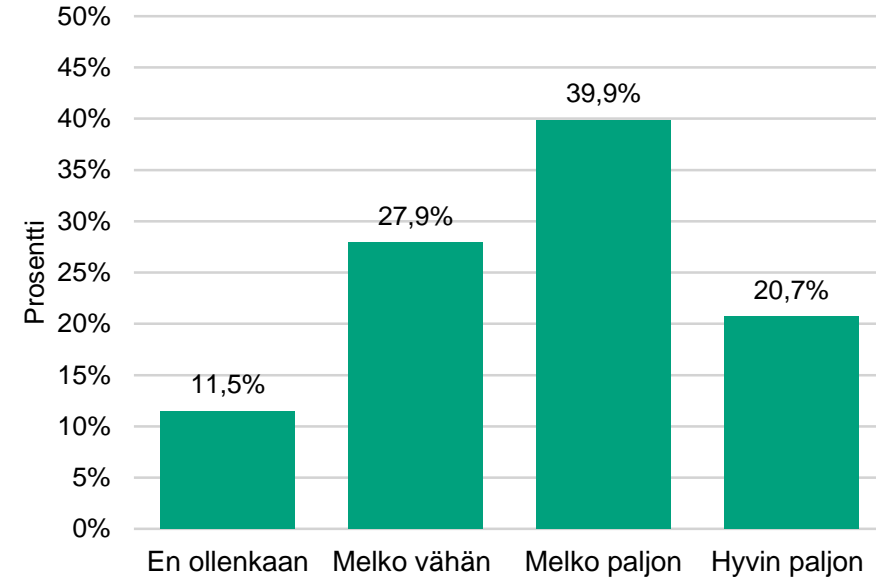
1.–3. luokat ja selkokieli

Kuinka koulunkäyntisi sujuu?

4.–9. luokat

Pidätkö etäopiskelusta?

Kouluterveyskysely 2019

4. ja 5. luokka: 79 %*

8. ja 9. luokka: 60 %*

*Pitää koulunkäynnistä, %

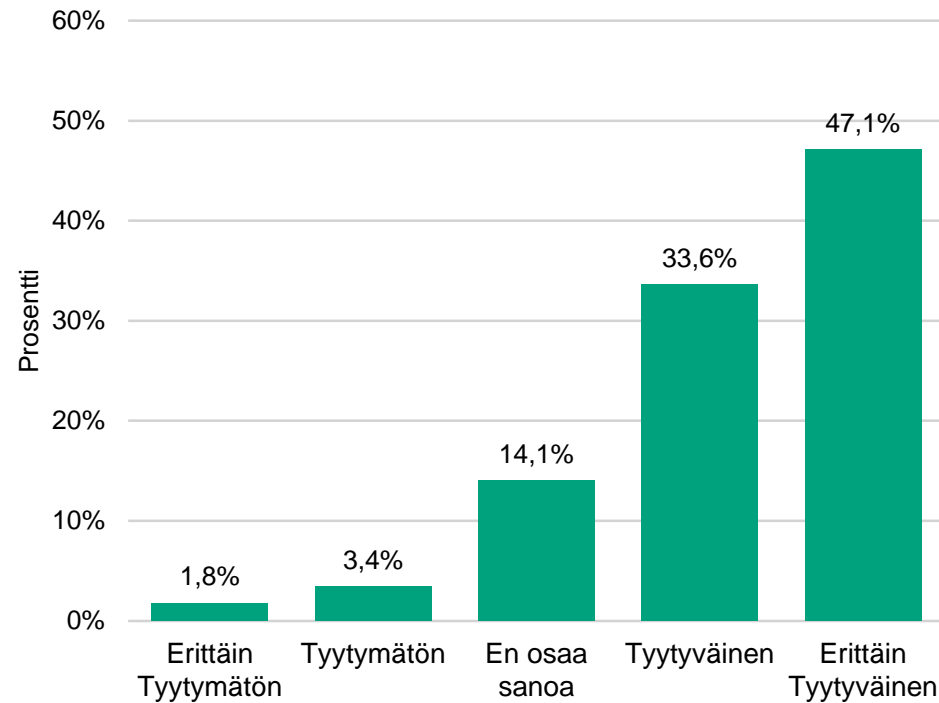
Etäopiskelukysely 2020

4.–9. luokka: 61 %

- 1.–3.-luokkalaisista ja selkokielellä vastaavista 85 % on ollut tyytyväisiä koulunkäyntinsä sujumiseen etäkoulun aikana.
- Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan 70 % 4.–9.-luokkalaisista pitää koulunkäynnistä. Etäopetuskyselyyn vastanneista vain 61 % piti etäopiskelusta.
- Vaikuttaakin siltä, että perinteisestä koulunkäynnistä pidetään enemmän kuin etäopetuksesta. Etäopetuskysely ei kuitenkaan ota huomioon eri ikäluokkien vastauksia, esimerkiksi kouluterveyskyselyssä on havaittavissa selkeä ero ala- ja yläkoulussa opiskelevien välillä.

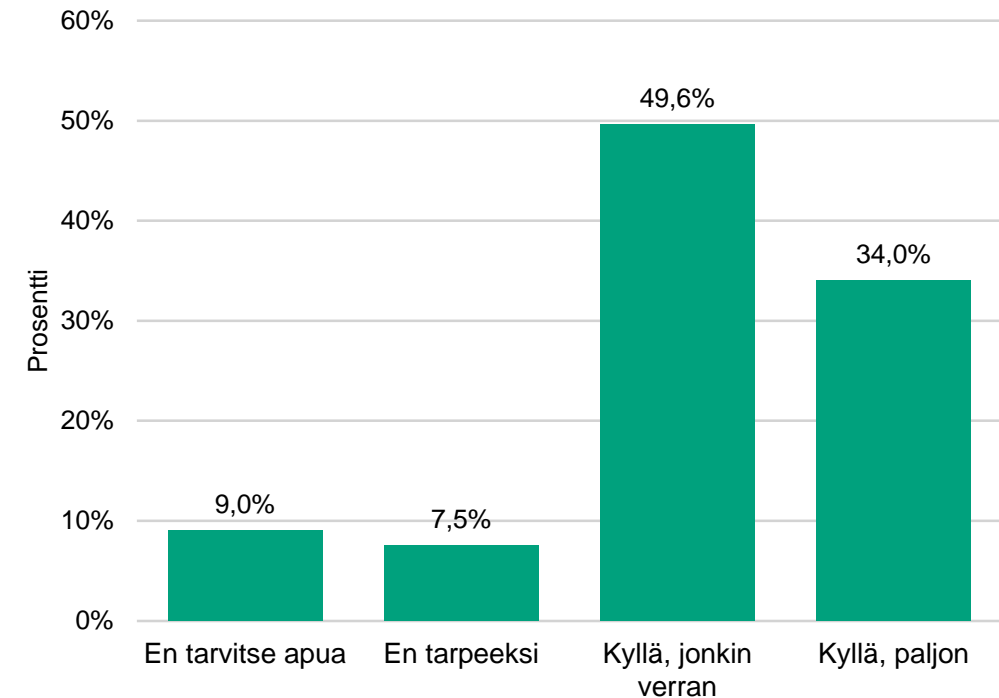
1.–3. luokat ja selkokieli

Saan apua tehtävien tekemiseen opettajiltani

4.–9. luokat

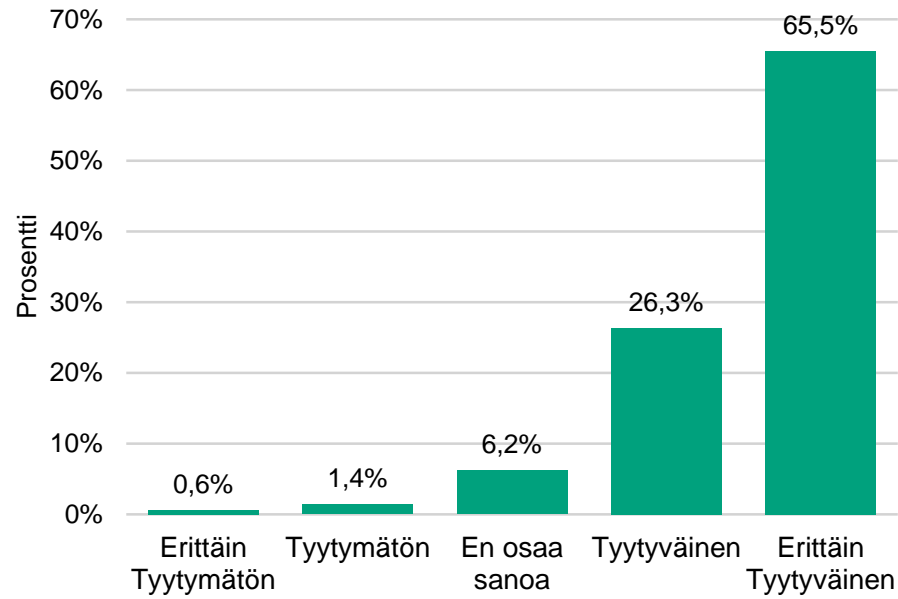
Saatko apua ja kannustusta etäopiskeluun opettajiltasi?

- Opettajilta saatuun tukeen oltiin pääasiassa hyvin tyytyväisiä ja apua sekä kannustusta koettiin saatavan sopivasti.
- Kuitenkin 1.–3.-luokkaisista ja selkokielellä vastanneista reilu 5 % koki, ettei saanut opettajalta apua tehtävien tekoon ja 7,5 % 4.–9.-luokkalaisista koki, ettei saanut opettajalta tarpeeksi apua ja kannustusta etäopiskeluun.

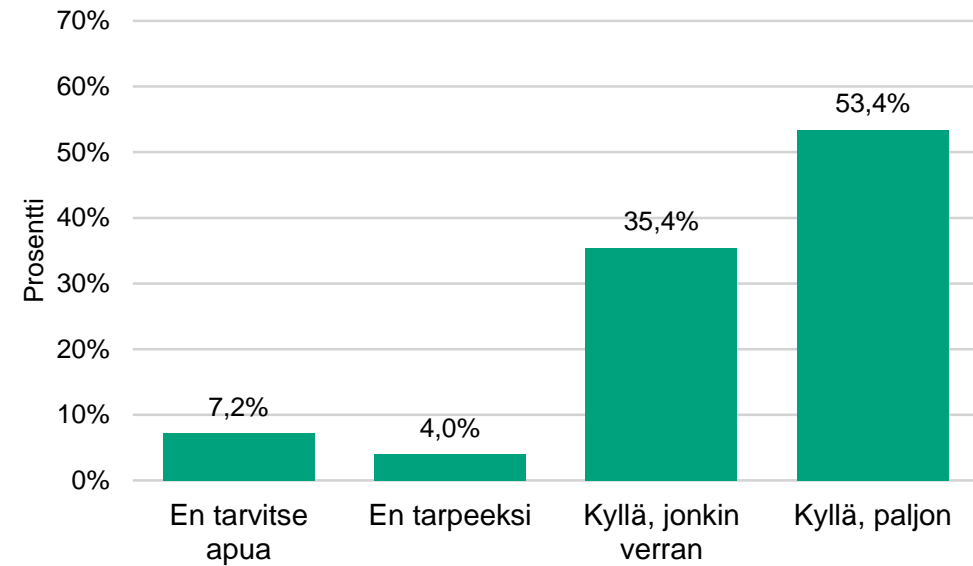
1.–3. luokat ja selkokieli

Saan apua tehtävien tekemiseen perheeltäni

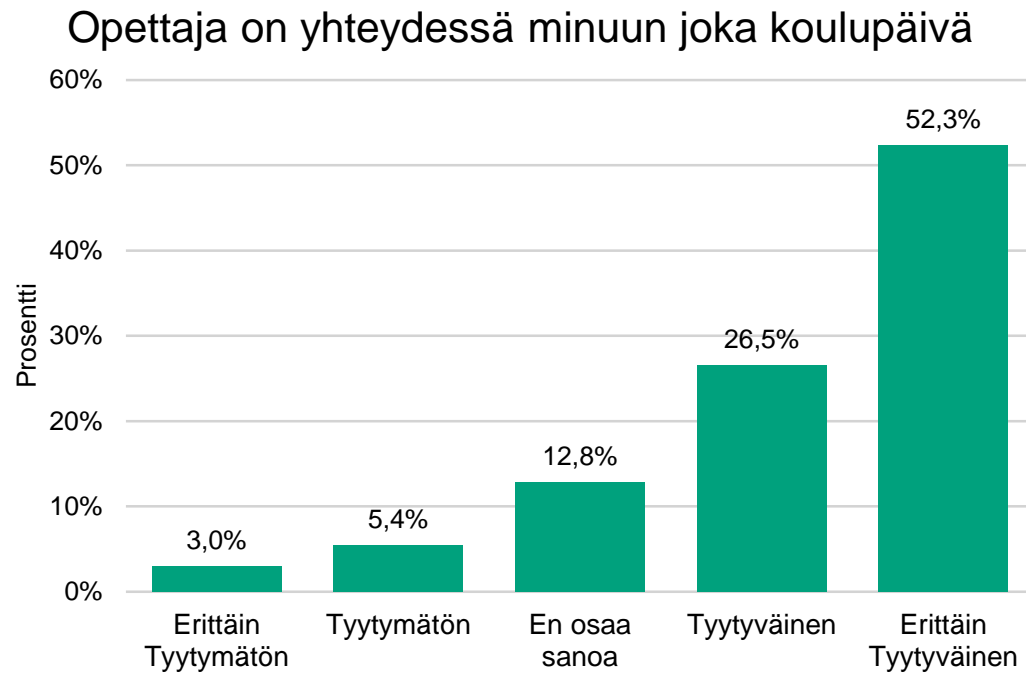
4.–9. luokat

Saatko apua ja kannustusta etäopiskeluun perheeltäsi?

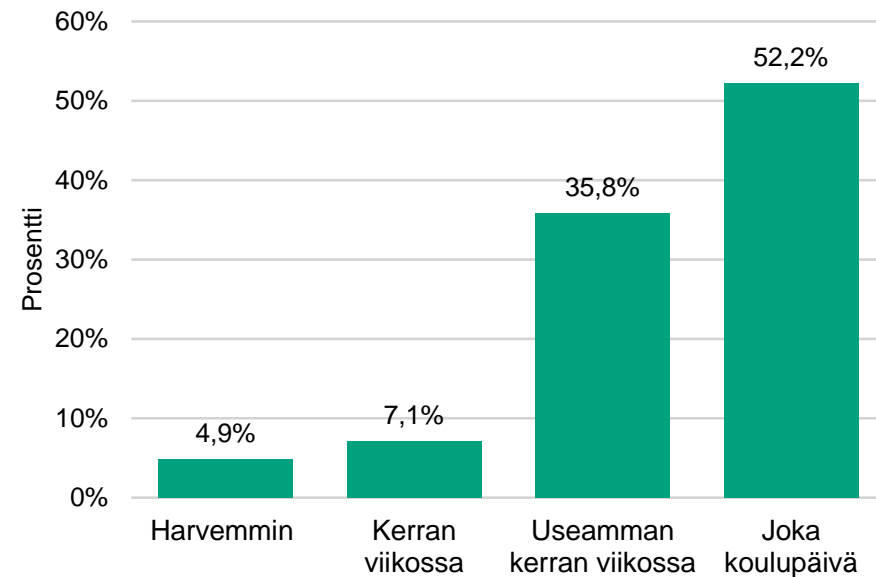
- Perheeltä saatuun apuun oltiin erittäin tyytyväisiä. Yli puolet oppilaista koki saavansa perheeltä paljon apua ja kannustusta etäopiskelun aikana.
- Kuitenkin 2 % 1.–3.-luokkaisista ja selkokielellä vastanneista koki, ettei saanut perheeltä apua tehtävien tekemiseen. 4.–9.-luokkalaisista 4 % koki ettei apua ja kannustusta saanut perheeltä tarpeeksi.

1.–3. luokat ja selkokieli

4.–9. luokat

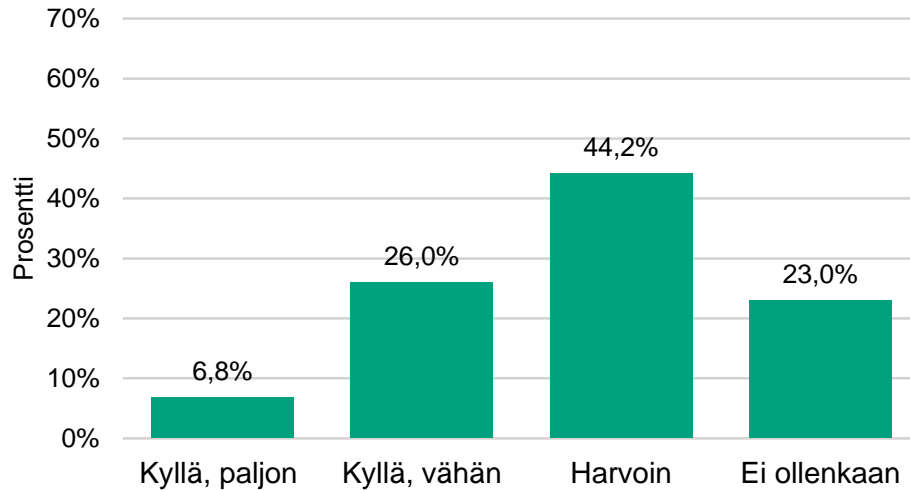
Kuinka usein olet yhteydessä opettajiisi?

- Ikäluokasta riippumatta opettajan kanssa päivittäin yhteydessä oli reilu puolet vastanneista.
- 4.–9.-luokkalaisista 83 % oli yhteydessä opettajiin useamman kerran viikossa tai päivittäin. 12 % vastanneista kertoi olevansa yhteydessä opettajiinsa kerran viikossa tai harvemmin.
- 1.–3.-luokkaisista ja selkokielellä vastanneista 8 % vastanneista kertoi, ettei opettaja ollut heihin päivittäin yhteydessä.

4.–9. luokat

Onko sinulla vaikeuksia etäopinnoissa?

Kouluterveyskysely 2019

8. ja 9. luokka: 38 %*

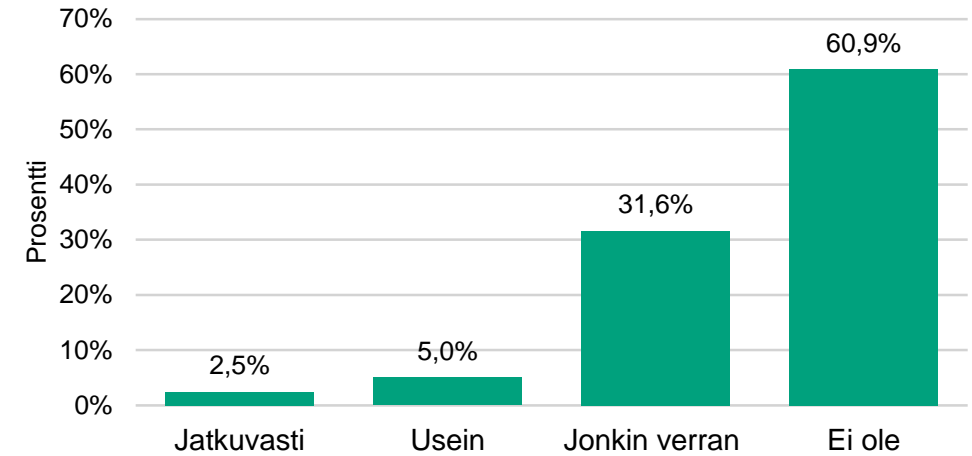
*Vaikeuksia oppimistaidoissa, %

Etäopiskelukysely 2020

4.–9. luokka: 33 %

4.–9. luokat

Onko sinulla vaikeuksia oppimisvälineiden, kuten tietokoneiden tai internetyhteyksien kanssa?

Kouluterveyskysely 2019

8. ja 9. luokka: 11,5 %*

*Vaikeuksia opiskelussa käytettävien laitteiden käytössä, %

Etäopiskelukysely 2020

4.–9. luokka: 7,5 %

- 4.–9.-luokkalaisista kolmanneksella oli jonkin verran tai paljon vaikeuksia etäopetuksessa. Kuitenkin vuoden 2019 kouluterveyskyselyn 8.–9.-luokkalaisisiin verrattaessa vaikeuksia oppimistaidoissa oli 5 % vähemmän etäopetuksen aikana kuin normaalioloissa.
- Oppimisvälineiden käytössä esiintyi vähemmän vaikeuksia etäopetuksen aikana kuin normaalioloissa.

Etäkoulunkäynnin kooste

- Pääosa oppilaista oli tyytyväisiä etäkoulunkäyntiinsä ja he kokivat saavansa tukea perheeltään ja opettajalta.
- Yli 80 prosenttia oppilaista koki, että he olivat saaneet tukea opettajilta. Vajaa 8 prosenttia 4.–9.-luokkalaisista sanoo, ettei saa tarpeeksi tukea opettajalta ja viisi prosenttia 1.–3.-luokkalaisista oli tyytymättömiä opettajan tukeen.
- Puoleen koululaisista opettaja oli ollut yhteydessä päivittäin. Vajaa kymmenesosa 1.–3.-luokkalaisista oli tyytymättömiä opettajan yhteydenpitoon ja viisi prosenttia 4.–9.-luokkalaisista ilmoitti, että opettaja otti harvemmin kuin kerran viikossa yhteyttä.
- Yli 60 prosenttia 4.–9.-luokkalaisista piti opettajien opetusvälineitä monipuolisina, viisi prosenttia oli tyytymättömiä.
- Kolmannes 4.–9.-luokkalaisista koki vaikeuksia etäopinnoissa, ja vajaalla 8 prosentilla oli jatkuvasti tai usein ongelmia oppivälineiden kanssa.
- Reilu puolet 4.–9.-luokkalaisista katsoi, että oli oppinut etäopiskellessa yhtä paljon tai jopa paremminkin kuin normaalissa koulutyössä. Joka kymmenes arvioi oppineensa selvästi huonommin etäopiskellen.
- Kaksi kolmesta 1.–3.-luokkalaisesta halusi takaisin kouluun.

Hyvinvoinnin kooste

- Noin puolessa oppilaiden perheistä koronatilanne ei aiheuta juuri ollenkaan huolta. Noin joka kymmenessä oppilaan perheessä koronatilanne aiheuttaa paljon huolta, puolessa perheistä jonkin verran.
- Viidellä prosentilla 4.–9.-luokkalaisista ei ole turvallista kotona. Kyselyihin vastaavat usein vakaammassa perhetilanteessa olevat, joten turvattomien osuuden voi olettaa olevan suurempikin.
- Mieliala näyttää olevan kouluterveyskyselyyn verrattuna melko samalla tasolla. Myös yksinäisyyden kokemukset ovat samalla tasolla kuin kouluterveyskyselyssä.
- Kuitenkin 14 prosenttia 4.–9.-luokkalaisista kertoi kokevansa alakuloisuutta ja toivottomuutta lähes joka päivä tai usein. Joka kymmenes koki yksinäisyyttä melko usein tai jatkuvasti.
- Yli 80 prosenttia 4.–9.-luokkalaisista on pitänyt yhteyttä koulukavereihin ainakin viikoittain. Neljä prosenttia ei ole pitänyt yhteyttä koulukavereihin ollenkaan.
- Vajaa 60 prosenttia oppilaista on jatkanut harrastuksiaan jossain muodossa. Reilu kymmenesosa on kehittänyt itselleen uusia harrastuksia. 14 prosenttia on lopettanut kaiken harrastamisen ja 16 prosenttia sanoo, ettei heillä ollut harrastuksia ennenkään.
- Kolmannes ei tiennyt, kuinka oppilashuoltoon saa yhteyden.

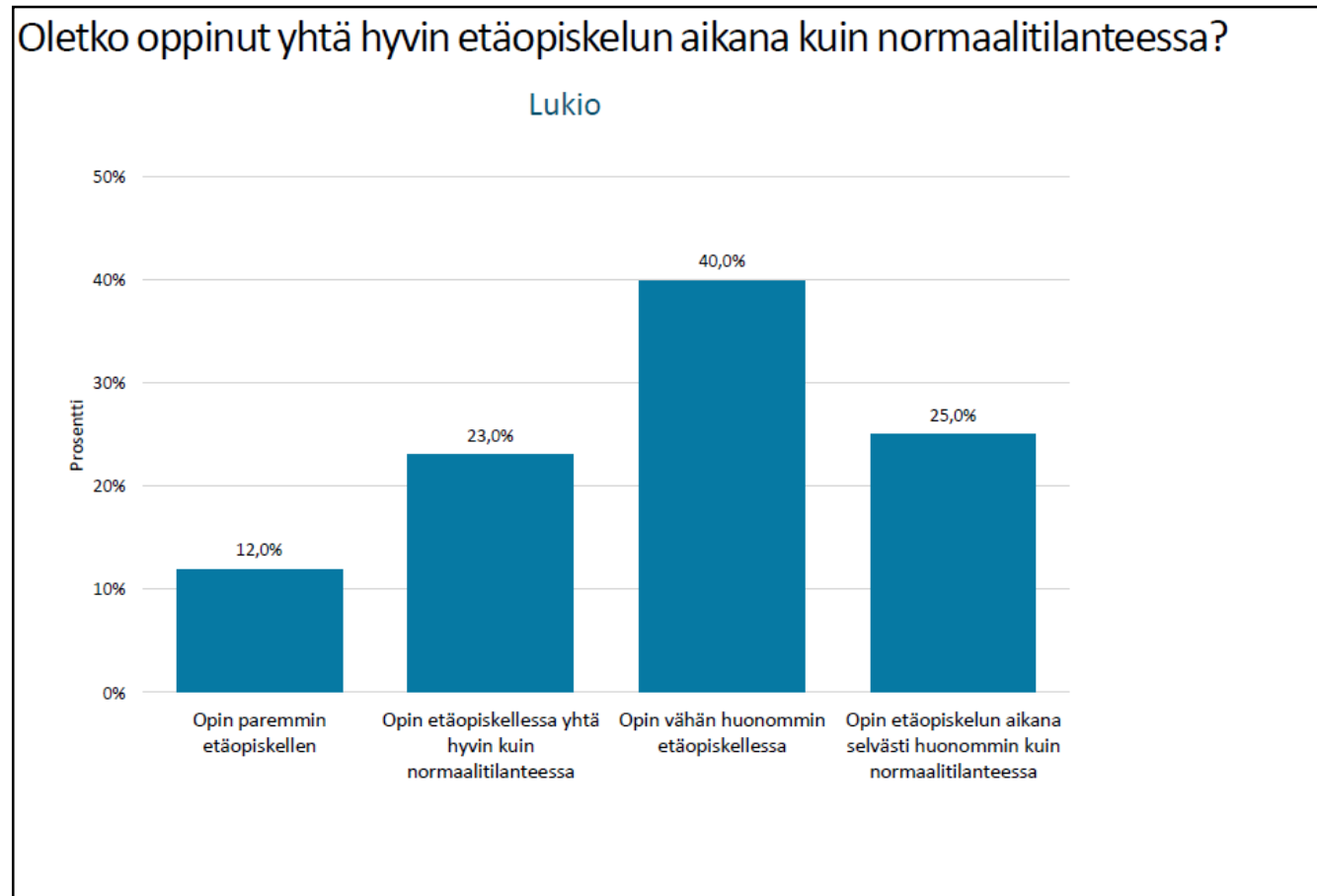
Kysely toukokuu 2020

Toisen asteen opiskelijoiden etäopiskelun sujuminen ja hyvinvointi

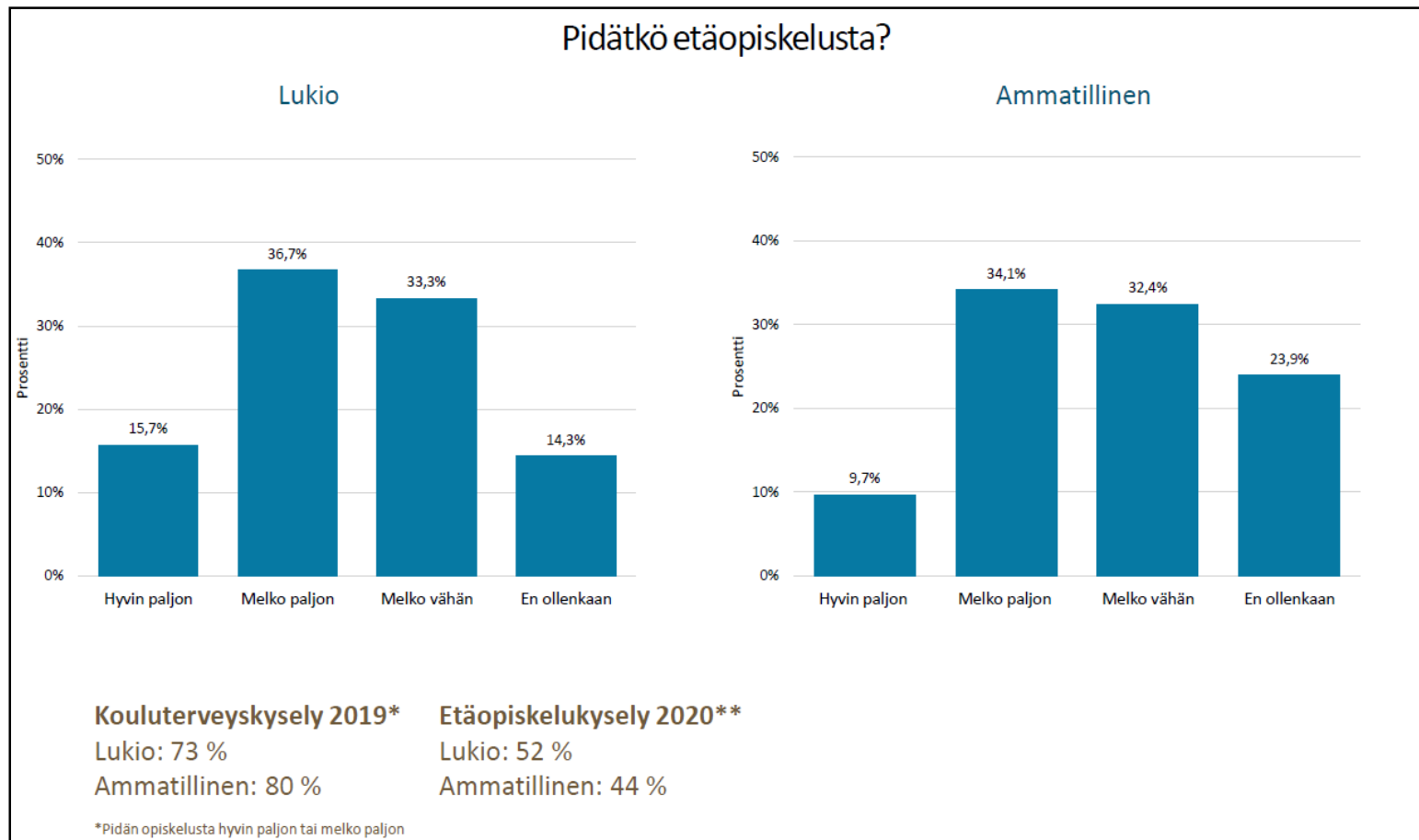
Kyselyn tausta

- Tavoitteena tarkastella, miten etäopiskeluaika on sujunut opiskelijoiden näkökulmasta ja millainen opiskelijoiden hyvinvointi on etäopetuksen aikana.
- Kysely toteutettiin 8.5.—24.5.2020, jakelu opiskelijoille Wilman kautta.
- Omat kyselyt lukiolaisille ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoille .
- Vastauksia tuli kaikista kaupungin lukioista Ressua ja Lärkania lukuun ottamatta ja kaikista Stadin AO:n toimipisteistä.
- Vastaajia lukioissa **1 214** (osuus kaikista lukiotutkintoa suorittavista 15 %; englanniksi vastasi 14, ruotsiksi 161 ja suomeksi 1039).
- Vastaajia ammatillisessa **176** (osuus kaikista Stadin AO:nopiskelijoista 2 %; englanniksi vastasi 9, loput suomeksi).

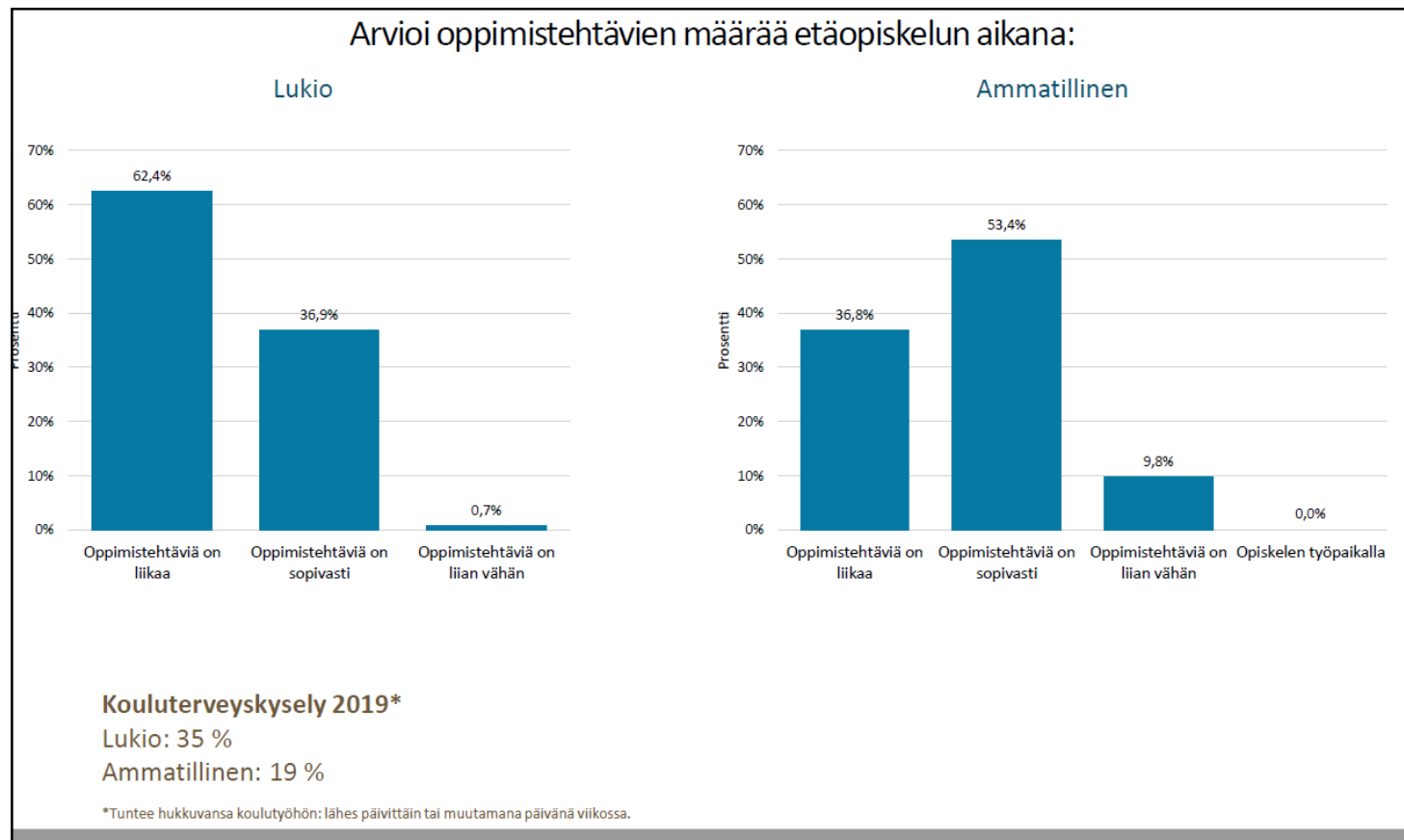
Tulosten koontia

- Lukiolaisista lähes kaksi kolmasosaa koki oppineensa etäopetuksessa huonommin kuin normaaliopetuksessa.
- 12 % koki kuitenkin oppineensa etäopetuksen aikana paremmin ja vajaa neljännes yhtä hyvin kuin normaalitilanteessakin.

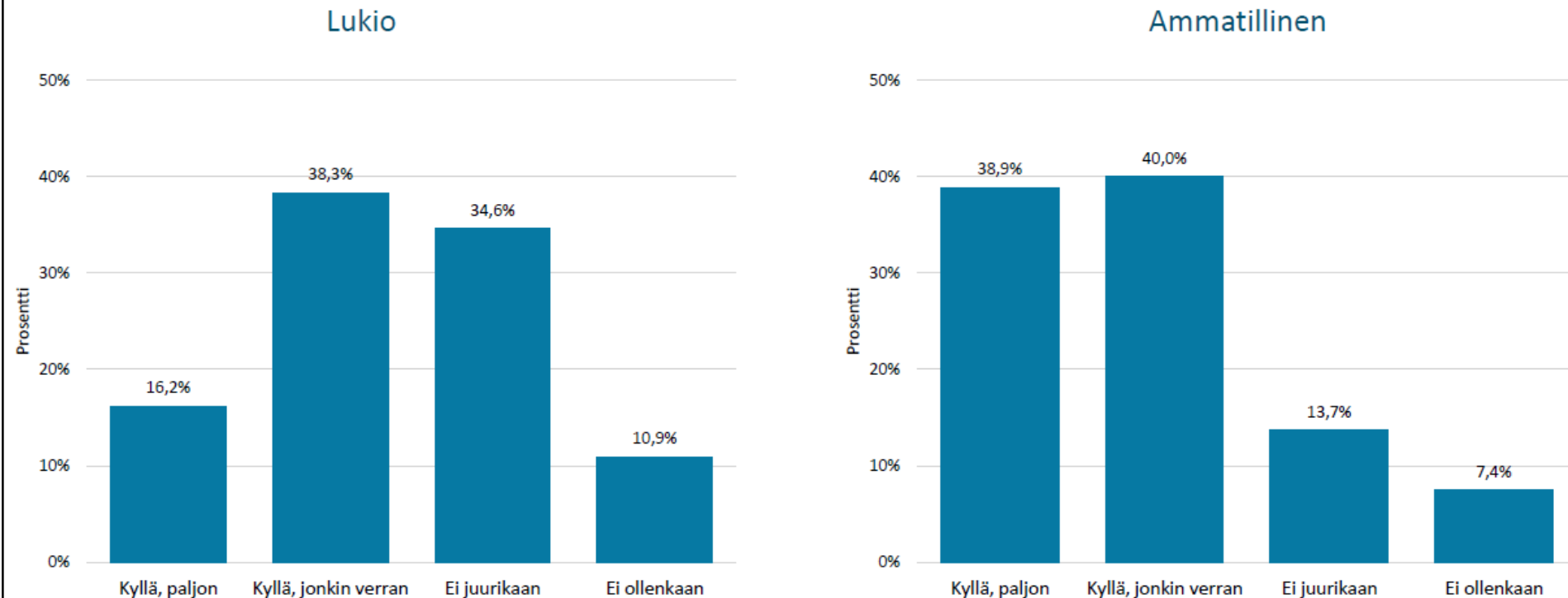

- Lukiolaiset pitivät etäopetuksesta huomattavasti enemmän kuin ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevat. Yli puolet lukiolaisista vastasi pitävänsä etäopetuksesta hyvin paljon tai melko paljon.
- Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista vajaa neljännes vastasi, ettei pidä etäopiskelusta lainkaan. Lukiolaisista 14 % vastanneista ei pitänyt lainkaan etäopiskelusta.
- Kouluterveyskyselyyn verrattaessa ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevat pitivät etäopiskelusta huomattavasti vähemmän kuin opiskelusta normaalioloissa. Myös lukiolaiset pitivät etäopetuksesta selvästi vähemmän verrattuna kouluterveyskyselyyn.

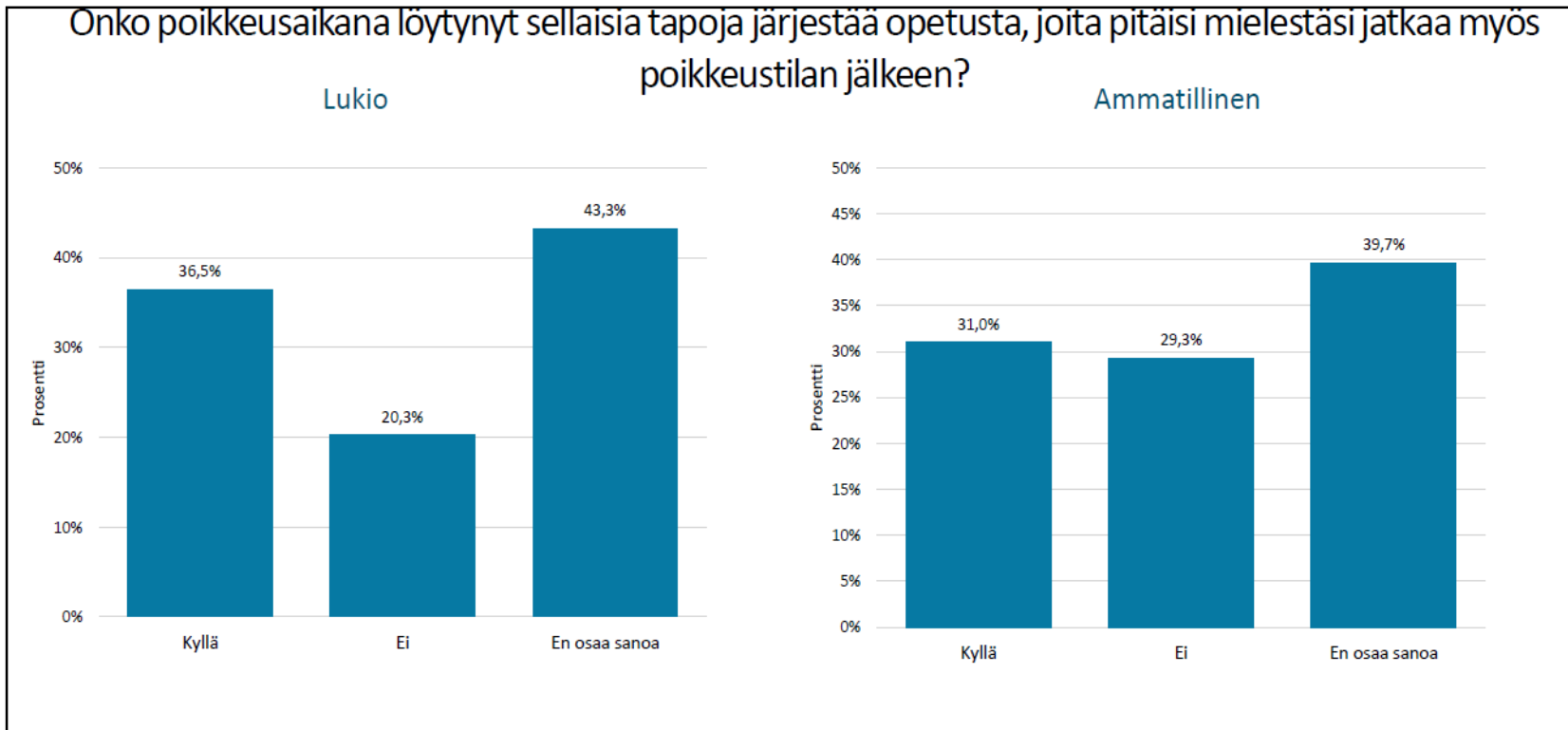

- Oppimistehtävien määrä etäopetuksen aikana eroaa huomattavasti lukiota ja ammatillisista koulutusta verrattaessa. Lukiolaisista 62 % kertoi tehtäviä olevan liikaa ja alle prosentti vastasi niitä olevan liian vähän.
- Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista 37 % kertoi tehtäviä olevan liikaa ja 10 % liian vähän. Yli puolet kertoi tehtäviä olevan sopivasti.
- Ero kouluterveyskyselyyn on huomattava. Siinä missä lukiolaisista 35 % koki normaalioloissa hukkuvansa koulutyöhön, vastaava luku etäopetuksen aikana oli 62 %. Myös ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevilla luku oli noussut merkittävästi 19 % → 37 %.

Onko poikkeustilanne mielestäsi vaikeuttanut opintojesi etenemistä?

- Poikkeustilanne on vaikuttanut etenkin ammatillista tutkintoa suorittavien opintojen etenemiseen. Lähes 80 % kertoi poikkeustilanteen vaikuttaneen opintojen etenemiseen paljon tai jonkin verran.
- Lukiolaisista 45 % koki, ettei poikkeustila vaikuttanut opintojen eteen juurikaan tai ei ollenkaan.

- Lukiolaisista reilu kolmasosa ja ammatillista tutkintoa opiskelevista kolmasosa kokee poikkeusolojen aikana löytyneen opetustapoja, joita kannattaisi jatkaa myös poikkeustilan jälkeen.
- Viidennes lukiolaisista ja vajaa kolmannes ammatillista tutkintoa opiskelevista koki, ettei uusia hyödynnettäviä opetustapoja ollut löytynyt.

Kyselyn pohjalta: mitä kannattaisi tehdä toisin?

Esi- ja perusopetus

- Valmiuksia etätyöhön kehitettävä.
- Työntekijöiden digitaitojen kehittäminen on työn alla.
- Selkiytettävä, missä tilanteissa oppilasta tavataan kasvotusten.
- Erityisen tuen oppilaat ja heidän työntekijänsä pyritään jatkossakin pitämään lähiopetuksessa.
- Koneet ja yhteydet kaikille oppilaille oltava kunnossa.

Kyselyn pohjalta: Mitä kannattaisi tehdä toisin?

Lukio

- Työvälineet opettajille.
- Selkeät ohjeistukset riittävän nopeasti.
- Digitukea sitä tarvitseville.
- Kontaktin ottaminen oppilaisiin ja yhteisöllisyyden luominen.
- Arvioinnin kehittäminen (muut osaamisen näyttämisen tavat kuin koe; etäkokeessa ei voi kontrolloida lunttaamista).

Stadin Ammattiopisto

- Koneiden lainaus käyntiin heti etäjakson alkuun.
- Paremmat työajankirjauksen ohjeet.
- Paremmat työvälineet opettajille.
- Ohjeet ja päätökset nopeammin, tiedon jakamisen keskittäminen tiettyihin kanaviin.

Haasteet koronaepidemian jatkuessa, esi- ja perusopetus

- Talouden tiukentuessa v. 2021 talousarvion myötä joudutaan tekemään muutoksia opetuksen ja tukitoimien tarjontaan.
- Hankerahaa on haettu ja saatu esi- ja perusopetukseen koronan seurauksena ja sillä pystytään osittain kompensoimaan esimerkiksi luokkien koon kasvamista.
- Tällä hetkellä ei vielä varmasti tiedetä, mihin säästöt kohdentuvat. Erityisen tuen oppilaiden osalta ei ole tulossa merkittäviä säästöjä.

Haasteet koronaepidemian jatkuessa, toinen aste

- Talouden tiukentuessa v. 2021 talousarvion myötä joudutaan tekemään muutoksia opetuksen ja tukitoimien tarjontaan.
- Hankerahaa on haettu ja saatu mm. lukiokoulutukseen 2 M€ koronan seurauksena ja sillä pystytään osittain kompensoimaan esim. opetustuntien määrän vähentämistä.

Arvioituja vaikutuksia Stadin Ammattiopistossa:

- Opetuksen tukitoimia ei voida kohdentaa yhtä yksilöllisesti kuin aiemmin.
- Lisätään oppimisyhteisöjen kokoa.
- Oppimisyhteisöjen koon kasvaessa pedagogiset ratkaisut kapenevat ja joudutaan tinkimään käytännönläheisestä ammattitaidon opettamisesta
- Työpaikoille suunnattua tukea supistetaan.
- Työvälineiden ajantasaisuudesta joudutaan tinkimään.

Kiitos!

Helsinki
Helsingfors